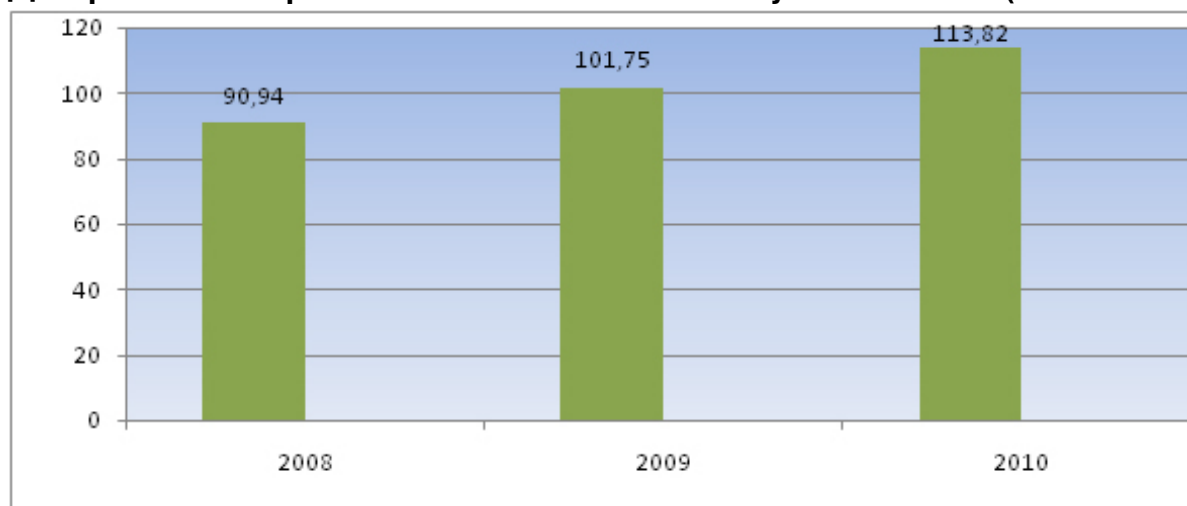

Ахамият барои иктисодиёти ноҳия. Соҳаи саноати ноҳия яке аз чузъҳои таркибии саноати вилоят ва чумхурӣ ба ҳисоб рафта, дар он иқтисодии калони истеҳсоли мавҷуд мебошад (7,8% ҳаҷми умумии маҳсулоти саноатии вилоят ва қариб 2% маҳсулоти саноатии чумхуриро ташкил медиҳад). Соҳаи саноати ноҳия асосан аз корхонаҳои коркарди пахта ва дигар маҳсулоти кишоварзӣ, истеҳсоли маҳсулоти хӯрокворӣ, ва истеҳсоли масолеҳи сохтмонӣ иборат аст. Ҳаҷми умумии маҳсулоти саноатии ноҳия бо ифодаи пулӣ дар соли 2010 нисбати соли 2008 ба 87% расид. Коркарди пахта 43,3% ҳаҷми умумии маҳсулоти саноатии ноҳияро ташкил мекунад.

Диаграммаи 9: Афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ (млн.соминӣ)

Чадвали 12: Ҳаҷми истеҳсоли маҳсулот мувофиқи корхонаҳои саноатии ноҳия дар соли 2008-2010

Номгӯи корхонах	ои	саноатӣ
-----------------	----	---------

воҳ	иди	ченак
-----	-----	-------

Истех	соли	ма	х	сул
-------	------	----	---	-----

ба намуди асли

Истехсоли маҳсулот ба ҳисоби	мабла	г
------------------------------	-------	---

Аз рӯи солх	о	(барои	3
-------------	---	---	-------	---

Аз рӯи солх	о	(барои
-------------	---	---	-------

2008

2009

2010

2008

2009

2010

1.

ЧСШК Комрон

24089405

39731060

42053673

нахи пахта

Тонна

4120

3683,6

3340

ЧИГИТ

Тонна

6969

6149,9

5528

ЛИНТ

Тонн

279

227,4

198,8

2.

ЧСП Омар

119600

93676

113360

ПИВО

Дал

13

10,4

10,4

3.

ЧСШК Шарбати Кистакўз

2680831

2992357

490046

консервахо

т.у.б.

4952,1

5008,2

633,4

4.

Артели ба номи 1-май

матои пахтагй

хаз.мет

23,5

9,9

11,4

287201

287634

290112

матой пахтагй

Хаз..м.кв.

34,3

12,5

10,2

махсулоти дўзандагй

СОМОНЙ

5,5

14965

22776

5.

КИ Тачхизоти охану бетон

496820

827581

249547

махс.охану бетон

. мет. кубй

1987,3

468,3

1923,6

бетон

мет. кубй

0

0

96

6.

ЧММ Точиктара

91530

109137

114594

коркарди чўбу тахта

СОМОНЙ

109137

114594

7.

ЧСШК Заводи ба хелхо чудакунии шагал

557056

447209

297497

шагали майда

кубй.

15854

10897,7

7875,8

гил

мет. кубй

16820,3

10254

6216,5

хишти блок

хаз дн.

9,4

0

0

8.

ЧММ Эхсон

252160

261170

265040

сЕМЕНТ

тонна

603

309

1218

кукуни минералй

тонна

103,7

1246

286

9.

ЧСШК Равган

10318893

8738236

5435064

равгани растанй

тонна

1055

874,8

567

кунчора

тонна

3422

3192,7

1924

шелуха

тонна

2105

2201

1303

собун

ТОНН

11,1

1,4

0

соаписток

тонна

162,1

277

126

10

КФ «Европеан Табако»

6406000

5820072

7396000

сигори филтирои

млн. ад.

607,93

584,9

740,62

11

ЧСШК Сомгор

992521

1122273

914013

консервахо

Ткш

2050,5

2051

674,4

шароб

Дал

11844,4

8546,95

9944,9

арак - хамагй

Дал

6241,45

4545,18

3609,69

КОНЯК

Дал

454,35

500,38

649,43

12

ЧС Бахор

90591

118248

0

консервахо

Ткш

235,1

311

0

13

Заводи пахта, к-зи А.Чумаев

10045631

8604430

7100648

нахи пахта

Тонна

1874

1585

1101

ЧИГИТ

Тонна

3293

2798

1921

ЛИНТ

Тонна

104

99

67

14

ЧСП «Комрон Агрохолдинг»

14486936

3096086

1842603

равгани растанй

Тонна

1244,1

288,59

160,06

кунчора

Тонна

7684,8

1758,15

983,52

собун

Тонна

155,91

7,19

0

15

ЧММ «Экстра де Люкс»

91895

7778

17462

арак

Дал

440,4

83

417

яшиК

адад

10302

680

0

16

ЧСП Точй

267341

223906

118270

ресмон

Тонна

38,7

35,06

15,7

17

ЧСП Зухал

572920

444448

219925

оби чав

Дал

2600

1700

1600

орд

Тонна

344,61

364

161

сабўс

Тонна

132,9

140,4

62,1

пахтаи дўзандагй

Тонна

30,6

3,6

3,4

Маводи иловагий

Тонна

0

2,1

2

18

ЧММ «Алфа ПЭТ»

9381758

11763639

14212558

префорка

хаз. донд

43476

44344,7

38918,7

пробка ва дастак

хаз.ком

0

0

1117,4

пробкаи ПЭТ

хаз. донд

0

0

19112,8

19

ЧСП Винзаводи Гафуров

649431

333753

263187

арак

Дал

2300

1300

750

шароб

Дал

1092,6

11600

2448,7

КОНЯК

Дал

108,3

350

150

спирти коньяк

Дал

16841,2

720,8

343

спирти тиббӣ

Дал

0

370

111250

112150

114500

нафти хом

Тонна

137

181

97

меваи хушк

Тонна

21,47

21,25

24,52

21

ЧММ Точик Корея-Керамик

205683

50000

12500

хишти пухта

хаз. донд

706,5

0

0

ХИШТИ ХОМ

хаз. донд

300

200

50

22

ЧДММ Тиенг Лонг

180813

228855

850687

арматура

Тонна

85

105

397

23

ЧММ Часури Сугд

0

127490

137307

арак

Дал

0

2400

2512,5

24

ЧММ Сумчак Сармоя

0

293942

451853

хишти пухта

хаз. донд

0

841

1291

пленкаи пэт

Тонна

55,7

158,66

25

ЧММ Технологии Полимер

Тонна

0

0

417743

1145543

26

ЧММ Тарно-загот. база

0

0

51017

119657

ЯШИК

хаз. донд

0

12415

28090

27

ЧММ Зерновая компания

0

1451665

12481520

орд

Тонна

0

1053,56

8150,75

0

226630

226411

нахи пахта

Тонна

0

63,5

49,6

ЧИГИТ

Тонна

0

115,7

88

ЛИНТ

Тонна

0

1,46

1,26

29

ЧММ Пойтахт

0

109487

53808

ПИВО

хаз.дал

0

7950

4650

30

ЧММ Амири Сугд

0

41330

134765

ПИВО

хаз. .дал

0

2267

7630

31

ЧММ Манзил - 2000

0

696

920

0

210200

274000

Хамагй

Дар ноҳия 31 корхонаи саноатӣ фаъолият мекунад, ки истехсолот дар онҳо дар асоси коркарди ашёи хоми маҳаллӣ ба роҳ монда шудааст. Танҳо дар солҳои 2009-2010 8 корхонаи нави саноатӣ ба фаҳолият шурӯъ карданд, ки дар онҳо 116 ҷои корӣ таъсис дода шудааст. Дар корхонаҳои саноатии ноҳия 1960 нафар коргарон (17,6% бо қор таъмин будагон дар ноҳия) фаъолият мекунанд, ки 521 (38%) нафарашон занҳо мебошанд. Музди меҳнати миёнаи корхонаҳои саноатӣ соли 2010 320 сомониро ташкил кард. Маблағи пардохти андоз ба бучети маҳаллӣ аз ҷониби корхонаҳои саноатӣ дар соли 2010 8млн.сомонӣ (ё худ 12% даромади бучетро) ташкил дод. Хамаи корхонаҳои саноатӣ бо қувваи корӣ таъмин мебошанд, вале бо вуҷуди он дар баъзе корхонаҳо норасоии мутахассисони баландихтисос эҳсос кардамешавад.

Холати корхонаҳои саноатӣ. Корхонаҳои саноатӣ бо техникаи истехсолӣ мучаххаз мебошанд, вале аксарияти онҳо фарсуда гашта ба чараёни истехсолот ва сифати маҳсулот таъсири манфӣ мерасонанд.

Чадвали 13. Холати корхонаҳои саноатӣ

№

Номгӯи корхонаҳои саноатӣ

Намуди маҳсулот

Иқтисодии лоихавии корхона

Иқтисодии аслии корхона

Истеъмолкунандагони маҳсулот

1

ЧДММ ЗЕКОБ № 7

Истехсоли махсулоти охану бетон

3,5 хаз. тонна

0,46 хаз. тонна

Аҳолии вилоят

2

ЧДММ Точик Тара

Коркарди чўб

109 хаз. м3

114 хаз. м3

Аҳолии ноҳия

3

Матбаа/Типография

Маводи нашриёт

3000,0 хаз саҳифа

2420,0 хаз. варақ

Аҳолии ноҳия

4

ЧСП Зухал

Истехсоли оби ғав

4000 дал

1600 дал

Аҳолии вилоят

Коркарди гандум, истехсоли орд

700 тонна

161 тонна

5

ЧДММ Тиенг-Лонг

Истехсоли арматура

500 тонна

397 тонна

Ахолии нохия

6

ЧДММ Точик Корёя Керамик

Истесоли хишт (кирпич)

4,2 хаз. дона

0 дона

Аҳолии вилоят

7

ЧДММ Манзил-2000

Истехсоли хишт (кирпич)

3,5 хаз. дона

0,920 хаз. дона

Аҳолии вилоят

8

ЧММ Пионер

Истехсоли дару тирезаҳои пластики

400 хаз. м²

210 хаз м²

Аҳолии вилоят

9

ЧММ Равзана

Истехсоли дару тирезаҳои пластики

3000 хаз. м²

2420 хаз м²

Аҳолии вилоят

10

ЧММ Мабрук

Истехсоли тухм

100 хаз. дона

64,8 хаз. дона

Аҳолии ноҳия

11

ЧДММ Сугдиён

Истехсоли орд

60 тонна

31 тонна

Аҳолии ноҳия

12

ЧММ ТЧ Пласт

Истехсоли дару тирезаҳои пластикӣ

400 хаз. м²

230 хаз. м²

Аҳолии вилоят

13

СИ Раҳмонов А.

Истехсоли орд

100000 кг

60687 кг

Бозори дохилӣ

14

СИ Чўраев Х.

Истехсоли орд

100000 кг

75781кг

Бозори дохилӣ

15

СИ Хочаев Я.

Истехсоли орд

100000 кг

37707 кг

Бозори дохилӣ

16

СИ Ҳлмасов М.

Истехсоли орд

150000 кг

130000 кг

Бозори дохилӣ

17

СИ Абдугафуров Н.

Истехсоли орд

100000 кг

43421кг

Бозори дохилӣ

18

СИ Маърупов М.

Истехсоли орд

150000 кг

123000 кг

Бозори дохилӣ

19

СИ Каримов А.

Истехсоли орд

100000 кг

97125 кг

Бозори дохилӣ ва берунӣ

20

СИ Умаров Х.

Сехи яхмосбарорӣ

55000 литр

51975 литр

Бозори дохилӣ ва берунӣ

21

СИ Дадобоев Т.

Сехи хасиббарорӣ

10000 кг

9476 кг

Бозори дохилӣ ва берунӣ

Мушкилоти асосӣ. Мушкилоти асосии корхонаҳои саноатӣ таъминоти ашҳеи хом мебошад, ки махсусан дар корхонаҳои коркарди пахтаву равған эҳсос мешавад. Дар баробари ин як қисми пахтаи истехсолшаванда барои коркард ба корхонаҳои саноатии ноҳияҳои ҳамсоя супурда мешавад (соли 2009-320 тонн, соли 2010-1238 тонна). Корхонаҳо инчунин ба мушкилотҳои ба монанди фурӯши маҳсулоти истехсолшуда бо сабаби кам шудани талабот, дур ҷойгир шудан аз маркази вилоят, ки ба арзиши аслии маҳсулот таъсир мерасонад, норасоии мутахассисони баландихтисос, норасоии менечменту маркетинги самаранок, фаъолияти суст бо ҷалби инвесторҳо, норасоии банакшагирии фаъолияти соҳибкорӣ рӯ ба рӯ мешаванд. Ба самаранокии саноат чунин омилҳо таъсир мерасонанд, ба монанди маҳдудияти нерӯи барқ, қарзи корхонаҳо, набудани захираҳои лозимии молиявӣ барои гузаронидани таъмир ва азнавсозии истехсолот, таҷхизоти аз ҷиҳати ҷисмонӣ ва маънавӣ кӯҳнашуда, ҳаҷми ғайриқифояи сармоягузориҳои мустақим, сатҳи пасти менечмент, набудани системаи ҳозиразамони маркетингӣ. Дар ноҳия таъсири корхонаҳои саноатӣ ба муҳити атроф мушоҳида қарда мешавад. Дар ягон корхона паспорти экологӣ мавҷуд нест, бо таҷхизоти замонавӣ ҷанг ва овозхомушкунӣ ҷиҳозонида нашудааст, низоми ташҳиси доимии партовҳои маводи зараровар ба атмосфера муайян нагаштааст.

Иқтидор. Иқтидори бузурги корхонаҳои саноатии ноҳия ба пуррагӣ истифода намешаванд. Дар ноҳия зарурати ҷорӣ намудани сиёсати дастгирии рушди корхонаҳо,

ки дар асосиашёи хоми махаллӣ фаъолият мебаранд, аз ҷумла коркарди маҳсулоти мевагӣ ва сабзавот (абрикос, ангури махаллӣ), истехсоли маҳсулоти макаронӣ ва хамирин, нахи пахта ва г. вучуд дорад. Дар назар аст, ки дар давоми соли 2011 аз тарафи ЧММ «Зерновая компания» хатти замонавии истехсоли намудҳои гуногуни макарон, ки таҷҳизоти сохти Италиявӣ мебошад ва аз тарафи ЧММ «Алфа ПЭТ» коргоҳи замонавии истехсоли профилҳои пластикӣ, сохта ба истифода дода мешавад. Маҳсулоти асосие, ки ба хоричи кишвар содир мешавад, ин нахи пахта ва консерваҳои мевагӣ мебошад. Бинобар ин ба истехсоли ин намудҳои маҳсулот диққати ҷиддӣ дода шуда сол аз сол зиёдшавии он дар назар дошта мешавад. Ҳаҷми истехсоли нахи пахта дар соли 2010 ба 4490,6 тонна баробар буда, истехсоли он дар соли 2014 ба 5849,5 тонна расонида мешавад. Истехсоли маҳсулоти консерва дар соли 2010 ба 1307,8 х. к.ш. баробар буда дар соли 2014 ба 1705,5 х.к.ш. расонида мешавад. Дар корхонаҳои истехсоли маводи сохтмон корҳои барқарорсозӣ ва реконструксия бо мақсади истехсоли маҳсулоти оҳану бетон, коркарди ҷӯбу тахта, истехсоли семент бо ҷалби сармояи берунаву дохилӣ дар назар дошта шудааст. Ҷои муҳим дар иқтисодиёти ноҳия ба рушди соҳибқорӣ хурду миёна дода мешавад, ки ба ҳиссаи он дар с.2010 38,8% ҳаҷми истехсоли саноатӣ ва 14,6% ҳаҷми маҳсулоти кишоварзӣ рост меомад. Рушди фаъолияти соҳибқорӣ зери таъсири манфии норасоии маблағҳо (инчунин қарзҳо), мавҷуд набудани сиёсати дурусти андозбандӣ ва то ҳол дастгирии сусти давлат мебошад. Дурнамо. Мувофиқи нишондиҳандаҳои дурнамои МИҲД н. Б. Гафуров, болоравии ҳаҷми истехсоли маҳсулоти саноатӣ дар соли 2015 нисбати соли 2011 ба 161,7% аз ҳисоби ба қор даровардани иқтидорҳои саноатии нав ва технологияҳои муосир оиди коркарди ашёи хоми махаллӣ дар назар аст.

Ҷадвали 14. Нишондиҳандаҳои дурнамо оиди зиёдшавии ҳаҷми истехсоли маҳсулоти саноатӣ дар н. Б. Гафуров дар с. 2011-2015 (млн. сомонӣ)

с. 2012

баходихӣ

Дурнамо

с. 2015 бр%

нисбат ба

с. 2011

с. 2013

с. 2014

с. 2015

Маҳсулоти саноатӣ (корҳо ва хизматрасонӣ) бо нархи яқлукти корхонаҳои саноатии шакли м

151,1

189,2

230,1

239,0

244,3

161,7

Чадвали 15. Нишондихандаҳои дурнамо оиди зиёдшавии ҳаҷми истеҳсоли намудҳои асосии маҳсулоти саноатӣ дар н. Б. Гафуров дар с. 2011-2015 (млн. сомонӣ)

Нишондихандаҳо

с. 2011

ҳисобот

с. 2012

баҳодихӣ

Дурнамо

с. 2015 бо%

нисбат ба

с. 2011

с. 2013

с. 2014

с. 2015

ЧШК Комрон

41654,6

53901,1

63711,0

66769,2

67770,7

162,7

ЧСШП Омар

113,4

141,1

161,5

169,0

177,9

156,9

ЧСШП Винзаводи Гафуров

356,3

451,1

517,8

537,5

565,5

158,7

ЧС Сомгор

830,4

1043,0

1206,7

1263,4

1322,8

159,3

ЧС Шарбати Кистакуз

94,2

113,3

125,0

129,4

133,9

142,1

МТИО № 4

312,2

392,1

452,9

472,4

497,4

159,3

ЧММ ЗКОБ - № 7

79,2

99,0

115,2

118,0

120,8

152,6

Матбаа

46,6

57,8

66,5

69,4

71,9

154,2

ЧС Карер

366,6

460,1

519,0

538,7

553,8

151,1

ЧММ Тадж-цемент

253,1

320,2

373,0

389,8

404,6

159,9

ЧС Равшан

5158,1

6581,7

7931,0

8208,6

8413,8

163,1

ЧММ Тиенг Лонг

500,8

632,0

803,3

825,8

840,6

167,9

ЧС Комрон Агрохолдинг

4012,2

5159,7

5974,9

6202,0

6313,6

157,4

ЧММ Экстра Де люкс

432,2

541,1

615,8

639,2

650,7

150,6

ЧММ Амон

126,2

158,1

177,9

182,3

186,9

148,1

Заводи Пахтаи А. Чумбаева

4585,2

5809,4

6704,1

6958,9

7153,7

156,0

ЧС Тоҷ

217,9

272,8

314,3

326,2

335,4

153,9

ЧС Зухал

309,3

387,2

436,0

451,7

463,5

149,8

ЧММ Алфа ПЭТ

19383,6

24966,1

31557,1

32219,8

32703,1

168,7

ЧММ Часури Сугд

137,1

172,5

199,4

206,6

214,0

156,1

ЧММ Сумчак сармоя

438,9

551,7

620,7

636,2

645,7

147,1

ЧММ Полимерные технологии

1227,6

1565,2

1809,4

1874,5

2035,7

165,8

ЧММ Зерновая компания

19542,8

25425,2

31578,1

32841,2

33826,4

173,1

ЧС Зироаткорй

197,9

247,6

273,6

280,4

287,4

145,2

ЧММ Пойтахт

40,3

50,4

56,7

58,1

60,2

149,3

ЧММ Амири Сугд

282,2

354,4

399,5

414,2

425,4

150,8

ЧММ Манзил – 2000

337,2

423,2

480,3

428,4

449,8

133,4

Ободкори Худжанд

125

160,3

185,7

192,2

197,0

157,6

Филиали ЧММ Коттон Сорбон

4745,2

6083,3

7008,0

7253,3

7434,6

156,7

ЧММ Юсуф саркор

7970,3

10249,8

11807,8

12221,0

12526,6

157,2

ЧММ Саҳо

2992,8

3836,8

4469,8

4671,0

4834,5

161,5

Сектори хусусй

18583,7

24307,5

31065,0

32462,9

33274,5

179,1

KX

2112,3

2758,7

3509,0

3631,8

3722,6

176,2

Хизматрасонӣ

8880,1

11570,8

14856,9

15376,9

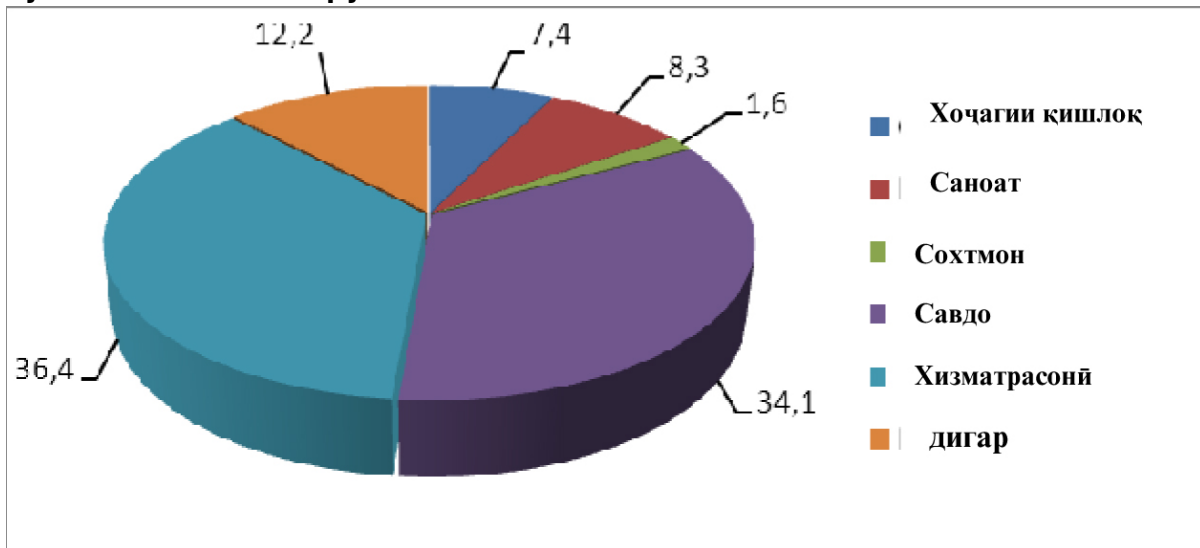
15761,3

177,5

Сохибкориҳои хурду миёна.

Аҳамияти сохибкорӣ дар иқтисодиёти маҳалӣ. Солҳои охир дар ноҳия тамоюли рушди сохибкориҳои хурду миёна ба назар мерасад, ки дар рушди соҳаҳои алоҳидаи хоҷагии халқ, махсусан саноат, кишоварзӣ, сохтмон ва савдо ва хизматрасонӣ аҳамияти калон дорад.

Диаграммаи 10. Вазни қисми маҳсулоти истеҳсолшуда ва хизматрасониҳои субъектҳои СХМ аз рӯи соҳаҳо

Дар сохтори СХМ ҷойи муҳимро соҳаи хизматрасонӣ ишғол менамояд, ки дар ҳамаи соҳаҳои иқтисодиёти ноҳия муаррифӣ шудааст, аз ҷумла дар нақлиёт ва коммуникатсия, хизмати молиявӣ, логистика, хизматрасониҳои хоҷагӣ-коммуналӣ, меҳмонхонаҳо ва ғ.. Ҳиссаи СХМ аз рӯи соҳаҳо хизматрасонӣ ва савдо дар ҳаҷми умумии истеҳсоли маҳсулот аҳамияти калон дорад. Аз шумораи умумии субъектҳои СХМ, ки бо савдо машғуланд, 50,7% ба савдои ҷаҳона рост меояд. Дар ҳудуди ноҳия ҷойгиршавии дарвозаҳои ҳавоӣ, роҳи оҳан ва автомобилгарди вилояти Сугд сабаби рушди ноҳия ҳамчун маркази тичоратии сатҳи минтақавӣ бо мавҷудияти инфрасохтор, иншоотҳои ниғоҳдорӣ, муҳандисии техникӣ гаштааст. Мавҷудияти бозорҳои калони сарулибоси Сугдиён, автомобилфурӯшии Дӯстӣ, бозори савдои яқлукту ҷаҳонаи Шохроҳи Абрешим, масолеҳи сохтмони Баракат сабаби сатҳи баланди гардиши мол, шуглнокии аҳоли дар ин соҳа ва сарчашмаи муҳими ташкили ҷойҳои нави корӣ мебошад.

Чадвали 16. Накши СХМ дар таъмини шугли ахолӣ мувофиқи соҳаҳо

Со	х	а	х	ои	и
----	---	---	---	----	---

Шумораи субъект	ои	СХМ	ба	к
-----------------	----	-----	----	---

Шу	г	ли	а	х
----	---	----	---	---

Са	х	м	дар	бу
----	---	---	-----	----

Шахси

во	к	ей
----	---	----

Шахси	х	у	к	у	к	й
-------	---	---	---	---	---	---

Шумораи	ч	ой	х	ои	корӣ
---------	---	----	---	----	------

Х	исса	дар	шу	г	ли	умумӣ
---	------	-----	----	---	----	-------

Х	азор	сомон	й
---	------	-------	---

% аз	х	а	ч	ми	умумии	андозбанд
------	---	---	---	----	--------	-----------

Кишоварзй, аз чумла коркард

399

-

10530

50.1

1534200

7.4

Саноат

290

12

470

2.2

1720500

8.3

Соҳтмон

314

18

458

2.3

330040

1.6

Наклиёт ва коммуникация

1170

10

1290

6.1

4012100

19.4

Тичорат

1734

170

2584

12.3

7045800

34.1

Сохтори хизматрасонӣ

537

128

1042

5.0

3485900

17.0

Дигар

420

82

4630

22.0

2520000

12.2

Чамъ

4864

420

21004

100

20648540

100

Кайд кардан лозим аст, ки мувофики нишондихандаҳои дурнамо то соли 2015 миқдори дар соҳаи СХМ шуглбудагон ба 27,2% зиёд мешавад. Хизматрасониҳо барои рушди соҳибкорӣ дар ноҳия. Айни ҳол дар ноҳия филиалҳои ЧС «Агроинвестбанк», Банки давлатии амонатгузори «Амонатбанк», Банки «Эсхата», инчунин Фонди қарзии хурди «Имон-интернейшнл», «Арванд», «Оксус», «Сугдмикрoфин» фаъолият доранд. Фаъолияти банкҳо ва ташкилотҳои қарзии хурд дар солҳои охир васеъ гашта ҳаҷми умумии қарзҳои банкӣ ба мизочон солҳои охир афзуда истодааст. Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи иқтисодӣ ноҳия аз тарафи банкҳо ба соҳибкорон ва аҳоли қарзҳои кӯтоҳмуддат ба маблағи 26758,7 ҳазор сомонӣ дода шудааст. Дар соли 2009 ин нишондод 9876,5, ҳазор сомониро ташкил кард, ки нисбат ба соли 2008 ба 15449,5 ҳазор сомони, ё 236,6% зиёдтар аст. Дар сохтори қарзҳои банкӣ ва ташкилотҳои қарзии хурд ҳиссаи қарзҳои ба рушди соҳаи кишоварзӣ, саноат, тичорат ва хизматрасонӣ дода шуда афзалият доранд. Мушкилоти СХМ. Суръати пасти рушди фаъолияти соҳибкорӣ бо норасоии захираҳои молиявӣ, аз ҷумла қарзҳо вобаста аст. Дигар омилҳои, ки сатҳи рушди СХМ мешаванд, ин набудани сиёсати дурусти андозбандӣ, сатҳи пасти маълумотнокии онҳо дар масъалаҳои ҳуқуқ, банақшагирии фаъолияти соҳибкорӣ, маркетинг, коркарди маҳсулот, арзиши иловашуда, парокандагии онҳо, баланд будани сатҳи монеаҳои маъмури ва гайраҳо ба шумор мераванд.

Чадавали 17. Дурнамои рушди СХМ дар с. 2011-2015

Нишондих	анда	х	о
-----------------	-------------	----------	----------

с. 2011

х	исобот
----------	---------------

с. 2012

бах	оди	х	й
-----	-----	---	---

Дурнамо

с. 2015 бо%

нисбат ба

с. 2011

с. 2012

с. 2012

с. 2012

Микдори корхонаҳои то 15 нафар (бе назардошти хочагиҳои дехконӣ (фермерӣ)- адад)

121

128

136

148

158

130,9

Микдори корхонаҳои то 50 нафар (бе назардошти хочагиҳои дехконӣ (фермерӣ)- адад)

107

113

122

136

146

136,0

Микдори корхонаҳои амалкунандаи то 15 нафар

113

122

131

157

168

148,7

Микдори корхонаҳои амалкунандаи то 50 нафар

102

109

118

136

146

142,7

Шумораи машгулбудагон (ҳаз. нафар)

5322

5612

6004

6315

6757

127,0

Даромад аз фуруш (х

аз

Шумораи сохибкории инфиродӣ (ҳаз. нафар)

4922

5237

5562

5789

6057

123,1

Аз ҷумла:

-фаъолият аз руи шаходатнома (хаз. нафар)

- бо патент (хаз. нафар)

3275

3503

3746

3972

4199

128,2

Чадвали 18. Дурнамои бозори истеъмоли ба с. 2011-2015.(млн. сомони).

Нишондих	анда	х	о
-----------------	-------------	----------	----------

с. 2011

х исобот

с. 2012

бах оди х й

Дурнамо

с. 2015 бо%

нисбат ба

с. 2011

с. 2013

с. 2014

с. 2015

Гардиши моли чакана дар ҳамаи нуктаҳои фурӯш

422,7

422,7

496,6

467,8

583,6

517,9

685,7

573,2

805,7

634,4

190,6

150,1

Хачми хизматрасонии пулакй хамаи нуктаҳои фурӯш

566,6

566,6

662,7

613,7

774,7

664,3

905,6

719,1

1058,7

778,4

186,7

137,4